

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-RAČA

Materiál na rokovanie Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Rača
dňa 26.06.2018

Informatívny materiál – stav a vývoj žiakov v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Rača

---

Spracovateľ:

Mgr. Angelika Bezděková, v. r.
vedúca Školského úradu
jún 2018

1. Legislatíva

Najvyšší a najnižší počet žiakov určuje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

v § 29 ods. 5

Najvyšší počet žiakov v triede základnej školy je

- a) 16 žiakov v triede nultého ročníka,
- b) 24 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,
- c) 22 žiakov v triede prvého ročníka,
- d) 25 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,
- e) 29 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka,

a v § 29 ods. 8

Najnižší počet žiakov v triede základnej školy je

- a) 8 žiakov v triede nultého ročníka; 6 žiakov v triede nultého ročníka v neplnoorganizovanej základnej škole,
- b) 12 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,
- c) 11 žiakov v triede prvého ročníka,
- d) 13 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,
- e) 15 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.

Školský zákon ďalej určuje v § 29 ods. 13 aj podmienky kedy možno hranicu najvyššieho počtu žiakov prekročiť:

Ak sú splnené požiadavky podľa osobitného predpisu*), najvyšší počet žiakov v triede podľa odseku 5 sa môže zvýšiť o troch žiakov z dôvodu

- a) zmeny trvalého pobytu žiaka,
- b) opakovania ročníka žiakom,
- c) prestupu žiaka z inej školy,
- d) osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky žiaka podľa § 23 písm. a) až e),
- e) preradenia žiaka do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka alebo
- f) preradenia žiaka do základnej školy.

---

*)K naplnenosti tried pristupujú aj ďalšie zákony so svojimi podmienkami a to napríklad zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.

2. Predchádzajúci vývoj a aktuálny stav

Prehľad potreby učební pre novoprijatých žiakov 1. ročníka od roku 2008 po súčasnosť v našich základných školách.

V tabuľke č. 1 sú uvedené počty tried a priemerný počet žiakov 9. ročníka na 1 triedu, ktorí odchádzali na stredné školy v júni konkrétneho školského roku, ktorý predchádzal nástupu nových prvákov v septembri nasledujúceho školského roku.

V každom školskom roku je vidieť potrebu obsadzovania ďalších učební žiakmi 1. ročníka. Každý rok odchádzalo zo školy menej deviatakov, ako sa prijímalo prvákov. Triedy 9. ročníka sú počtom žiakov menšie, ale spĺňajú podmienky vyššie uvedeného § 29. Menší počet žiakov vo vyšších ročníkoch vyplýva zo slabších pôrodných ročníkov a zo skutočnosti, že prechodom z 1. na 2. stupeň ZŠ viacerí žiaci odchádzajú zo školy z dôvodu prestupu na 8 ročné gymnázia, či základné školy s určitým zameraním.

Ako je zrejme z tabuľky č. 1, od školského roku 2015/2016 prudko narastá počet prvákov.

Tabuľka č. 1

Školský rok odchádzajúcich deviatakov	Počet tried 9. roč. priemer ž. na 1 triedu	Školský rok prichádzajúcich prvákov	Počet tried 1.roč. priemer ž. na 1 triedu	Poznámka	Potreba ďalších učební pre žiakov 1. ročníka
2007/2008	6 Ø22,66	2008/2009	6+1 nultý r. Ø17,16 bez nultého	V ďalšom roku bolo 6 tried 1. roč. zredukovaných na 5	nie
2008/2009	4 Ø29,75	2009/2010	6+1 nultý r. Ø17,83		+ 2 učebne
2009/2010	5 Ø20,80	2010/2011	6 Ø22,00		+ 1 učebňa
2010/2011	4 Ø19,00	2011/2012	6 Ø20,66		+ 2 učebne
2011/2012	4 Ø21,5	2012/2013	6 Ø21,66	V ďalšom roku bolo 6 tried 1. roč. zredukovaných na 5	+ 2 učebne
2012/2013	4 Ø20,00	2013/2014	6 Ø18,83		+ 2 učebne
2013/2014	4 Ø26,00	2014/2015	7 Ø22,50		+ 3 učebne
2014/2015	4 Ø21,50	2015/2016	7 Ø25,14	Počet ž. 1. roč. o málo vyšší – zrejme nejaké dieťa bolo dlhodobo v zahraničí	+ 3 učebne
2015/2016	4 Ø18,75	2016/2017	9 Ø22,55	Opäť zahraničie. V ďalšom roku bolo 9 tried 1. roč. zredukovaných na 8	+ 5 učební
2016/2017	3 Ø19,00	2017/2018	10 Ø21,10		+ 7 učební
2017/2018	4 Ø20,00	2018/2019	Prepoklad 9-10		+ 5-6 učební

3. Predpokladaný vývoj

Približný predpoklad vývoja situácie s potrebami učebni pre žiakov 1. ročníkov v závislosti od približného počtu predškolákov v danom školskom roku v našich materských školách

Tabuľka č. 2 vytvára predstavu o tom, ako sa bude vyvíjať situácia s potrebami učebni v nasledujúcich troch rokoch. Je to orientačný odhad, pretože v tabuľke sú iba deti umiestnené v štátnych materských školách na území MČ Bratislava-Rača. Nie sú tam zahrnuté deti v domácnostiach, deti navštevujúce súkromné predškolské zariadenia. V tabuľke tiež nie sú zohľadnené ani počty odkladov povinnej školskej dochádzky, pretože sa v súčasnosti nedajú predpokladať a nie sú zahrnutí aj budúci rezidenti v novopostavených činžiakoch.

Tabuľka č. 2 sa opäť odvíja od počtu žiakov žiakov 9. ročníka na 1 triedu , ktorí odchádzali na stredné školy v júni školského roku, ktorý predchádzal nástupu nových prvákov v septembri nasledujúceho školského roku. Preto skutočnosť bude o niečo rozdielna.

Tabuľka č. 2

školský rok	počet odchádzajúcich deviatakov v júni šk. roku, ktorý predchádza/počet uvoľnených tried	Sú to terajší žiaci	počet predškolákov našich MŠ odchádzajúcich do ZŠ	predpokladaný počet potrebných tried 1. ročníka	Potreba ďalších učebni
2019/2020	110/4	8. roč.	217	9,86	+ 5 až 6 učebni
2020/2021	97/4	7. roč.	191	8,68	+ 8 až 9 učebni
2021/2022	104/4	6. roč.	77	3,5	nie
2022/2023	126/5	5. roč.			Podľa počtu uvoľnených tried je predpoklad, že sa situácia začne vylepšovať. Treba mať ale na pamäti odchod žiakov 2. Stupňa do 8 roč. gymnáziá a iných škôl.
2023/2024	170/7	4. roč.			
2024/2025	174/7	3. roč.			
2025/2026	201/8	2. roč.			
2026/2027	211/10	1. roč.			

4. Informácia o skladbe žiakov podľa trvalého pobytu

Pre poskytnutie čo najpresnejších informácií sú v tabuľke č. 3 uvedené počty žiakov v jednotlivých triedach s trvalým bydliskom v Rači a v iných lokalitách. Počty sú uvádzané k začiatku mája 2018.

Tabuľka č. 3

Trieda	Základná škola Tbiliská 4			Základná škola J.A.Komenského Hubeného 25			Obidve školy spolu		
	počet žiakov	Trvalý pobyt		počet žiakov	Trvalý pobyt		počet žiakov	Trvalý pobyt	
		rajónni	mimo rajónni*)		rajónni	mimo rajónni*)		rajónni	mimo rajónni*)
1. roč.	100	70	30	109	85	24	209	155	54
2. roč.	99	74	25	98	64	34	197	138	59
3. roč.	79	56	23	97	64	33	176	120	56
4. roč.	75	56	19	96	58	38	171	114	57
5. roč.	40	32	8	87	49	38	127	81	46
6. roč.	46	38	8	59	29	30	105	67	38
7. roč.	40	34	6	56	31	25	96	65	31
8. roč.	54	40	14	55	24	31	109	64	45
9. roč.	38	32	6	42	24	18	80	56	24
Spolu	571	432 75,66%	139 24,34%	699	427 61,09%	272 38,91%	1270	860 67,72%	410 32,28%

K tabuľke č. 3 je nutné uviesť tieto informácie:

- *) školy používajú neidentické profesionálne školské softwéry, ktoré môžu určiť počet rezidentov z rajónu iba danej školy. Ostatných Račanov môžu uvádzať ako mimorajónnych – cudzích žiakov.
- Jedným z dôvodov prijatia niektorých nerezidentov do niektorej z našich základných škôl môže byť nezanedbateľný fakt, že dieťa má v danej ZŠ už staršieho súrodenca.
- Po zrušení ZŠ Plickova 9 v roku 2008 bolo treba vytvoriť novú rajonizáciu. Následne schválené VZN č. 9/2008 o určení školských obvodov základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce stanovilo novú rajonizáciu, ktorá bola neskôr opäť upravená ďalším schváleným VZN č. 8/2012 z dôvodu nerovnomerného rozdelenia žiakov bývajúcich v Rači v neprospech ZŠ Tbiliská 4. Viacerí žiaci chodiaci v súčasnosti do vyšších ročníkov ZŠ s MŠ J.A.Komenského, Hubeného 25 boli v čase prijímania do 1. ročníka rajónnymi žiakmi tejto školy, ale podľa následného VZN 8/2012 sa stali mimorajónnymi žiakmi a patria do rajónu ZŠ Tbiliská 4.

5. Návrh na zvýšenie kapacít základných škôl

Potrebu prijatých detí rezidentov v základných školách dokážu riaditeľky ZŠ zabezpečiť ešte pre školský rok 2018/2019. Základné školy sú kapacitne už na strope. Zvyšovanie počtu tried v ZŠ v nasledujúcich rokoch by bolo na úkor rušenia ďalších odborných učební, ktoré sú nevyhnutné pre vzdelávanie žiakov a v súčasnosti sú už tiež zredukované.

Všeobecne platí, že koľko tried uvoľnia deviataci odchodom na stredné školy, toľko miestností – učební má škola k dispozícii na vytvorenie tried 1. ročníka, a to za predpokladu, že nenastane potreba:

- a) v niektorom z ročníkov 2-9 rozdeliť jednu triedu na dve. Dôvodom môže byť prispôbovanie niekoľkých žiakov určitého ročníka do rajónu školy a tým **zvýšenie počtu žiakov** v ročníku nad hranicu stanovenú zákonom,
- b) **poklesom počtu žiakov** v triedach. Z dôvodu prechodu niektorých žiakov jedného ročníka na inú školu (najčastejšie je to prechod na osemročné gymnáziá) sa dve triedy môžu zlúčiť do jednej. Musí však byť splnená podmienka, že v triede nebude viac žiakov, ako stanovuje zákon.

Návrh zvyšovania kapacít základných škôl, ktorý predkladáme, by mohol vyriešiť nepriaznivý stav s počtom tried pre novoprijatých žiakov 1. ročníkoch v nasledujúcich školských rokoch.

Z posledného zasadnutia Združenia samosprávnych škôl, ktoré sa konalo v Hornom Smokovci v dňoch 14.-16. mája 2018 máme informáciu, že nedostatok kapacít ZŠ je páľčivým problémom hlavne Západného Slovenska. MŠVVaŠ SR má zámer opäť vyhlásiť výzvu na dotácie kontajnerových stavieb pre školy. Zámer pokračovať v poskytovaní dotácií na výstavbu kontajnerových škôl už odznel aj v médiách dňa 24.05.2018.

V naposledy predložených informáciách školského úradu (viď záver tohto materiálu) bola spomenutá kontajnerová (ale mohla by byť aj murovaná) prístavba k budove ZŠ Tbiliská 4, situovaná pri pavilóne B 1, ktorá by mohla výrazne vylepšiť problém s kapacitami základných škôl. Trávnatý priestor (viď. priložené obrázky) by mohol postačiť na prístavbu cca 6 tried na 3 podlažiach. Je predpoklad, že s inžinierskymi sieťami pod prístavbou by nemusel byť problém.

Kontajnerová prístavba by nadväzovala v trávnatej časti na pôvodnú budovu.

Prepojenie s budovou by muselo byť riešené s prihliadnutím na skutočnosť, že rekonštrukcia pôvodnej budovy bola čiastočne hradená z prostriedkov EÚ a zásahy do fasády nie sú bežne prípustné. Rekonštrukcia budovy bola ukončená v októbri 2014 a po dobu 5 rokov sa do nej nesmie zasahovať.

V súvislosti s uvedeným, treba brať do úvahy aj zvyšovanie kapacít zariadenia školského stravovania pri ZŠ Tbiliská 4. V súčasnej dobe uvedené ZŠS pripravuje stravu aj pre MŠ Barónka 17 a kapacitne sú už takmer na strope. K začiatku školského roka 2018/2019 – príchodom ďalších prvákov musia požiadať RÚVZ o súhlas so zvýšením kapacít, čomu predchádza splnenie určitých podmienok stanovených hygienou a následných finančných výdavkov zriaďovateľa na dokúpenie gastro zariadení.

V prípade zvýšenia kapacít o 6 tried by ZŠS už nemohlo pripravovať stravu pre MŠ Barónka 17. Aktuálne, v súčasných podmienkach, školské jedálne v materských školách nemajú tieto kapacity. Školský úrad neustále hľadá alternatívy výroby a poskytovania stravy pre MŠ Barónka. Jednou z možností je rokovanie s centrom BIVIO na Alstrovej ul., ktoré by mohlo pripravovať stravu pre MŠ Barónka, ak by ich podmienky (hlavne finančné) boli akceptovateľné.

Rekonštrukcia ZŠ Plickova 9

Vzhľadom k tomu, že potreba zvýšiť kapacity sa bude zatiaľ týkať niekoľkých nasledujúcich rokov, rekonštrukcia budovy ZŠ Plickova 9, ktorá je v dezolátnom stave a jej zriadenie a zároveň aj zriadenie a vybavenie ZŠS je pre mestskú časť príliš nákladná investícia.